

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Karin Almén

Tekniska nämnden

Antagande av riktlinjer Bärande principer för park

Ärendet

Tekniska nämndens ansvarsområde sträcker sig över ett flertal skilda verksamhetsområden. Många av dem är strategiskt viktiga ur ett samhällsbärande perspektiv och innefattar stora ekonomiska värden. De kräver en god planering samtidigt som de behöver en flexibilitet i genomförandet. Därav föreslås tekniska nämnden besluta om bärande principer som verksamheten sedan kan basera sin planering av åtgärder kring.

Bärande principer ska vara övergripande till sin karaktär och samtidigt syfta till att ge förvaltningen god styrning avseende väsentliga utgångspunkter och prioriteringar gällande planering inom olika verksamhetsområden.

När bärande principer har beslutats ska verksamhetens planer basera sig på dessa. Planerna kommer att informeras om i nämnden och följas upp årligen.

Med föreliggande ärende antar tekniska nämnden bärande principer som ligger till grund för planering, gestaltning och förvaltning av parkmark i Danderyds kommun.

Detta ärende ska ses som en del i det utvecklingsarbete som görs i tekniska nämnden avseende styrning och ledning. Utvecklingsarbetet är pågående och de bärande principerna i detta ärende behöver utvärderas under det andra kvartalet 2027 och eventuellt revideras.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden antar föreslagna riktlinjer Bärande principer för park.

Bakgrund

Som underlag till hur planering, gestaltning och förvaltning av parkmark i kommunen utförs – tas *Bärande principer för investering och drift av Danderyds kommuns parker* fram som grund.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Utgångspunkten för *Bärande principer investering och drift av Danderyds kommuns parker* är att skapa, förvalta och utveckla trygga, vackra och funktionella park- och grönområden i Danderyds kommun.

Samhällsutvecklingsförvaltningen

Karin Almén

Ärendets beredning efter återremittering

Principerna avser iordningsställda parker, allér, träd med höga värden samt övrigt anlagda bruksytor inom parkmark. Skog- och naturområden samt ängsytor omfattas inte av dessa principer utan behandlas i separata bärande principer. Parkupprustningar ska utföras med en varsam utvecklingsinriktning där mindre insatser i succesiv takt prioriteras framför större omgestaltningar.

Med dessa bärande principer tas hänsyn till hur fleråriga planer för investeringsprojekt tas fram. Investeringsplaneringen ska möjliggöra förbättringar och utveckling av parkmiljöer med beaktande av samhällsförändringar över tid, samtidigt som kommunens kulturmiljöer bevaras och stärks.

Principerna omfattar även driftåtgärder, vilka i huvudsak prioriteras med syfte att bevara, vårda och underhålla befintliga parkmiljöer för att säkerställa deras långsiktiga funktion, kvalitet och värden.

Bärande principer för Park tar avstamp i följande huvudsakliga målformuleringar:

Parkens vegetation och grönska

Mål: Parkmiljöer ska präglas av varierad, robust och estetiskt tilltalande vegetation som ger ekologiska, rekreativa och klimatrelaterade värden.

- Vegetationen ska utformas för årstidsförändring, blomningsperioder över året och god variation i både art- och strukturval.
- Växtval och placering ska i första hand utgå från kriterier som robusthet, hållbarhet över tid, ekosystemtjänster och visuella kvaliteter.
- Träd och planteringar ska ses som långsiktiga kapitalinvesteringar.
- Parkens gestaltning och vegetation ska aktivt gynna och förstärka den biologiska mångfalden av inhemska växter och djur genom att främja ett rikt växt- och djurliv.

Lek, aktivitet och sociala mötesplatser

Mål: Parkmiljöer ska erbjuda trygga, inkluderande och varierade platser för lek, rörelse och social gemenskap.

- Parker ska erbjuda funktioner för både spontanlek och organiserad aktivitet.
- Lekmiljöer ska i högre grad utformas med inspirerande, naturpräglade och åldersinkluderande inslag.
- Parkerna ska stödja lågintensiva aktiviteter såsom vila och återhämtning genom lugna zoner.
- Gestaltade parkytor inklusive dess möblering och belysning, eftersträvas vara trygga, tillgängliga och karaktärsfulla.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Karin Almén

Klimatanpassad och resurseffektiv park

Mål: Parker ska bidra till att stärka kommunens klimatanpassning och samtidigt förvaltas med resurshushållning och långsiktighet.

- Parker ska bidra med stödjande och reglerande ekosystemtjänster såsom *Biologisk mångfald*, *Reglering av lokalklimat* och *Rening och Reglering av vatten*.
- Planering och gestaltning ska främja cirkulära materialflöden, hållbara materialval och livscykelräkning.
- Ljussmällor ska motverkas genom genomtänkt och behovsanpassad belysning på lämpliga platser som tar hänsyn till människor, djurliv och ekosystem.
- Vattenförbrukning och resursåtgång i skötseln ska minimeras genom smart växtval och skötselteknik.

Drift, skötsel och långsiktig förvaltning

Mål: Parkmiljöer ska vara robusta, ekonomiskt och ekologiskt hållbara och möjliga att sköta effektivt utan att kvalitet tappas över tid.

- Gestaltning ska utformas i dialog med driftorganisationen för att säkerställa genomförbar och kostnadseffektiv skötsel.
- Material och konstruktioner ska väljas med fokus på livslängd, miljöpåverkan, reparerbarhet och totalekonomi.
- Parker ska följas upp kontinuerligt genom dokumentation, statusbedömningar, planerad reinvestering och långsiktig förvaltning.

Identitet, kulturmiljö och platsens karaktär

Mål: Parker ska förstärka sin omgivnings identitet och bidra till attraktiva och karaktärsfulla offentliga miljöer.

- Parkers gestaltning ska utgå från platsens historia, karaktär och sociala användning.
- Konst och kulturhistoriska element ska värnas och användas för att stärka platsens unika uttryck och historia.
- Kommunens alléer hanteras och förvaltas i linje med Biotopsskyddet och Länsstyrelsens regler.
- Nya parker och större parkupprustningar ska utformas med ett tydligt och genomarbetat koncept som kan bidra till lokal identitet och särprägel samt utföras med en varsam utvecklingsinriktning där mindre insatser i succesiv takt prioriteras framför större omgestaltningar.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Karin Almén

Tillgänglighet, trygghet och funktion

Mål: Parker ska vara tillgängliga, inkluderande och upplevas som trygga för alla invånare.

- Fysisk och social tillgänglighet ska beaktas vid all planering av parker.
- Trygghetsinsatser ska integreras i gestaltningen genom belysning, siktlinjer och omsorgsfull skötsel.
- Parkplanering ska anpassas över tid efter ändrade behov hos invånare, ny forskning samt förändrade ekonomiska förutsättningar hos kommunen.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Samhällsutvecklingsförvaltningen anser att tydliga bärande principer för drift och investering av parker möjliggör åtgärder som bidrar till att skapa, förvalta och utveckla trygga, vackra och funktionella park- och grönområden i Danderyds kommun. Genom dessa bärande principer säkerställs en god, långsiktigt hållbar och varsam skötsel av kommunens parker och grönområden. Särskild hänsyn tas till kulturhistoriska värden, vilket innebär att värdefulla miljöer såsom Alice Tegnér's allé förvaltas och sköts på ett sätt som bevarar och stärker dess historiska, estetiska och funktionella kvaliteter, liksom Djursholms slottspark och Cedergrenska parken.

Konsekvenser för barn och unga

En väl utformad och tillgänglig park- och gröonstruktur har stor betydelse för barn och unga. Den erbjuder trygga och attraktiva platser för lek, rörelse, naturupplevelser och sociala möten – både i vardagen och på väg till skolor och fritidsaktiviteter. Genom att stärka rekreativa kvaliteter, ekologiska samband och närhet till grönområden skapas bättre förutsättningar för barns hälsa, utveckling och mentala och fysiska välbefinnande.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med park planeras och prioriteras inom föreslagen och tilldelad budgetram.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Jan Lundberg
Park- och gatuchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Antagande av riktlinjer Bärande principer för park

Datum
2026-05-08**Diarienummer**
TN 2026/0106

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Karin Almén

2. Riktlinjer gällande Bärande principer för park
3. Tekniska nämndens beslut, 2026-04-23 §39
4. Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-04-10